

Instytut Inżynierii Mechanicznej oraz Instytut Nauk Leśnych
Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego
25 lutego 2025 r. Warszawa

**Nowoczesny przemysł drzewny
i zrównoważona gospodarka
– nowe perspektywy
dla gospodarki Polski**

Polska Izba
Gospodarcza
Przemysłu
Drzewnego

Skąd pochodzi drewno? Drewno jest z lasu!

W 2023 r. w Polsce pozyskano 41.6 mln m³ drewna. Z ogólnej masy drewna 38,2 mln m³, tj. 96,0% pozyskano w lasach będących w zarządzie Lasów Państwowych, a 3,4 mln m³, tj. 4,0% – w lasach prywatnych.

W porównaniu z 2022 r. pozyskanie drewna ogółem zmalało o 6,7%, a **prognozy na przyszłość wskazują, że pozyskanie drewna (szczególnie cennej do produkcji drzewnej grubizny) będzie jeszcze mniejsze.**

„Dla całego przemysłu drzewnego surowcem strategicznym jest drewno, którego podaż jest ograniczona i niewystarczająca w stosunku do potrzeb przemysłu jak i pozostałych uczestników rynku drzewnego. Deficyt drewna na polskim rynku wynoszący 20% (Ratajczak 2022) przed agresją Rosji na Ukrainę był pokrywany importem relatywnie tanich surowców z Białorusi i Rosji, a także niewielkich ilości z Ukrainy.

*Obecnie, w wyniku embarga nałożonego na Rosję i Białoruś, import ten został wstrzymany. Niedobór drewna na rynku krajowym wzrósł. Realizacja Strategii na rzecz bioróżnorodności doprowadzi do wzrostu deficytu drewna na rynku krajowym do rzędu 40-50%”**

*ZA BRZEZIECKI, SOCHA, ZAWIŁA-NIEDŹWIEDZKI 2024, OPINIA DOTYCZĄCA UWARUNKOWAŃ PRZYRODNICZYCH FUNKCJONOWANIA LASÓW ORAZ KONSEKWENCJI DZIAŁAŃ MINISTERSTWA KLIMATU I ŚRODOWISKA (STYCZEŃ-LUTY 2024), PROWADZONYCH POD HASŁEM „WZMOCNIENIA OCHRONY LASÓW CENNYCH PRZYRODNICZO I WAŻNYCH SPOŁECZNIE”.

Polski przemysł drzewny to:

Największy producent okien i drzwi drewnianych w Europie

Największy producent architektury ogrodowej w Europie

Nr 1 w produkcji podłóg z drewna w Europie

Nr 2 w produkcji płyt drewnopochodnych w Europie

Nr 2 w produkcji opakowań drewnianych w Europie

Nr 3 w produkcji mebli w Europie

Przemysł drzewny w Polsce generuje **ok. 2,5% (rocznie blisko 6,82 mld EUR) polskiego PKB** i zatrudnia ok. 350 tys. osób. **Składa się zarówno z dużych zagranicznych koncernów jak i krajowych małych i średnich przedsiębiorstw.**

Produkcja sprzedana przemysłu drzewnego w 2022r to 46,7 mld zł, meblarskiego – 54,2 mld zł, celulozowo – papierniczego – 76,7 mld zł.

Łącznie to 178 mld zł (dane GUS)

Wartość produkcji sprzedanej w poszczególnych segmentach branży drzewnej¹ (PKD 16)

Mld złotych

Wyroby tartaczne (16.1)

Płyty drewnopochodne 16.21

Gotowe płyty podłogowe (16.22)

Wyroby dla budownictwa (16.23)

Opakowania drewniane (16.24)

Pozostałe wyroby z drewna (16.29)

1) W przedsiębiorstwach zatrudniających 10 i więcej osób 2) Średnioroczne tempo wzrostu
Źródło: GUS, Analizy Pekao

Kto tworzy polski przemysł drzewny?

W 2023 roku Lasy Państwowe obsługiwały około **6.015 klientów nabywających drewno**, z czego 5.986 to firmy zarejestrowane w Polsce, a 21 to przedsiębiorstwa zagraniczne mające siedzibę w Polsce.

- 94% wszystkich nabywców przetwarzają do 10.000 m³ drewna okrągłego rocznie i mają udział w rynku wynoszący 30%,
- mniej niż 5% przedsiębiorstw przetwarza od 10.000 do 50.000 m³ drewna okrągłego rocznie i mają udział w rynku wynoszący 21%,
- 1% wszystkich przedsiębiorstw przetwarza ponad 50.000 m³ drewna okrągłego rocznie stanowi i mają udział w rynku wynoszący aż 49%.

Siłą polskiego sektora drzewnego jest jego różnicowanie i elastyczność!

Brak wąskiej specjalizacji, charakterystycznej dla gospodarek skandynawskich, niemieckiej lub austriackiej, sprawia, że nasza branża nie jest uzależniona od jednego segmentu rynku.

Polskie firmy sektora MŚP są zorientowane na długotrwałą współpracę i rozwój. Szczególnie, że są to wielokrotnie firmy rodzinne, zlokalizowane w małych miejscowościach o charakterze wiejskim, gdzie są jednym z nielicznych pracodawców w okolicy – lub jedynym.

Duża liczba mniejszych podmiotów pozwala na szybsze dostosowanie się do zmian rynkowych, co minimalizuje skutki ewentualnych zawirowań i zapewnia większą stabilność sektora.

POLSKI PRZEMYSŁ DRZEWNY TO NIE SKANSEN!

POLSKI PRZEMYSŁ DRZEWNY – ciągła modernizacja

Wyzwania dla polskiego przemysłu drzewnego:

- wysokie koszty pracy,
- ograniczenie pozyskania i dostępność surowca o odpowiedniej jakości, dotkliwe dla firm małych i średnich zaopatrujących się lokalnie, a także firm przetwarzających drewno liściaste np. producentów sklejki liściastej, podłóg, mebli, oklein
- wysokie koszty surowca,
- zrównoważone zarządzanie zasobami: optymalne wykorzystanie surowców oraz minimalizacja odpadów,
- potrzeba usprawnienia procesów produkcyjnych – zwiększenie mechanizacji, optymalizacji i robotyzacji,
- balansowanie między jakością a kosztami,
- utrzymanie konkurencyjności na wymagającym rynku,
- innowacyjne produkty - tworzenie nowoczesnych wyrobów drzewnych odpowiadających na potrzeby współczesnych konsumentów,

Trendy rozwoju przemysłu drzewnego w Europie:

Zaawansowane technologie automatyzacji i robotyzacji w przemyśle drzewnym:

•Maksymalne wykorzystanie drewna i minimalizacja odpadów

- nowoczesne maszyny (obrabiarki wieloczynnościowe, komputerowe systemy sterowania) zapewniają precyzyjną obróbkę drewna,
- większa efektywność produkcji,
- lepsze zarządzanie procesami i monitorowanie zużycia energii,

•Optymalizacja kosztów i ochrona środowiska

- mniejsze straty surowca, bardziej ekologiczna produkcja,
- integracja automatyzacji, robotyzacji i cyfryzacji zwiększa efektywność i innowacyjność,
- nowoczesne technologie przyspieszają produkcję, czyniąc ją bardziej precyzyjną i zrównoważoną,

•Korzyści dla pracowników i społeczeństwa

- wzrost jakości życia dzięki nowoczesnym rozwiązaniom.
- automatyzacja zwiększa wydajność i obniża koszty,
- eliminacja i ograniczenie pracy ręcznej zmniejsza ryzyko wypadków i poprawia bezpieczeństwo pracy,

Inwestycje w przemysł drzewny na przykładzie Szwecji:

Szwecja jest jednym z największych na świecie eksporterów produktów z drewna. W przemyśle drzewnym zatrudnionych jest 140.000 osób.

W 2023 r. całkowita wartość eksportu szwedzkich produktów z drewna wyniosła około 184 mld SEK – 68 mld PLN

Ponad 80% produktów jest eksportowanych.

W tym samym okresie Polsce wartość eksportu wyrobów tartacznych spadła o **13 % r/r** (dane Pekao SA)

Szwedzki przemysł drzewny zużywa 18 TWh energii elektrycznej. Jest to nieco ponad 14% krajowego zużycia.

50% energii wykorzystywanej przez przemysł drzewny pochodzi z własnej produkcji, a 96% wykorzystywanej energii cieplnej to bioenergia

Sektor drzewny to główny producent bioenergii w Szwecji.

W latach 2021-23 w Szwecji zainwestowano w przemysł drzewny (mechanizacja, optymalizacja, sprzęt, zakłady) 42 mld SEK, czyli 15,5 mld PLN

Źródło: Szwedzka Agencja Leśna

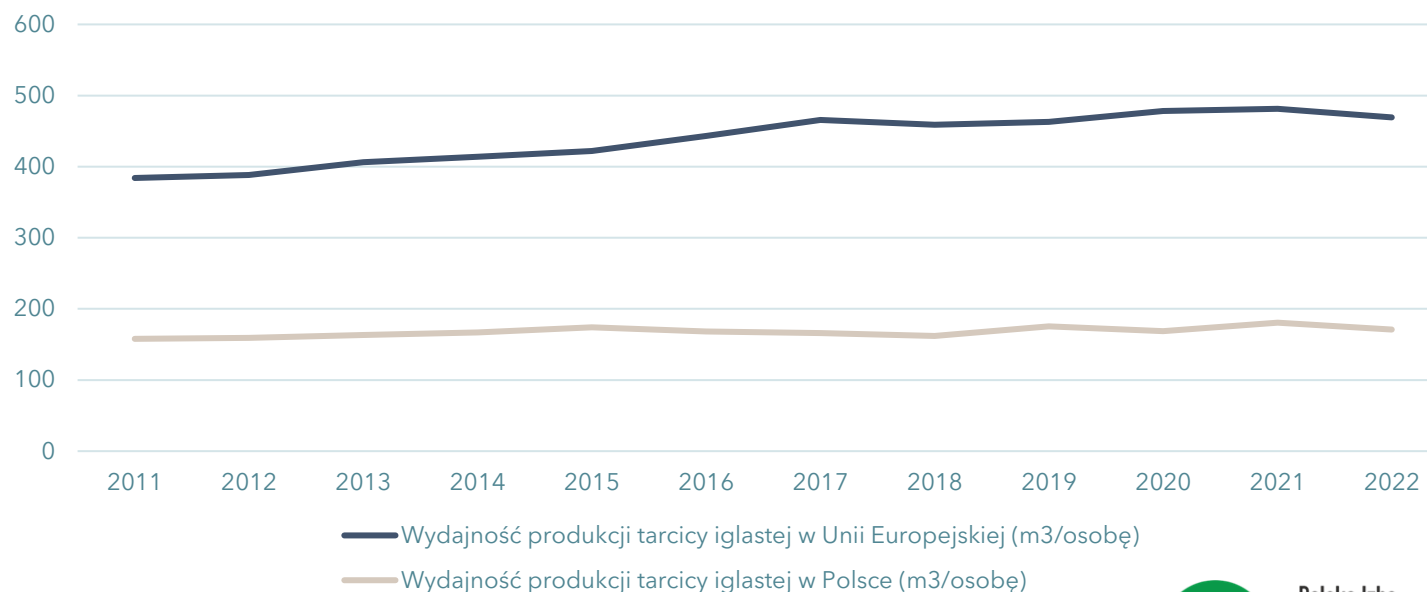
Produkcja i zmiana wydajności produkcji tarcicy iglastej w m3 na osobę w Unii Europejskiej w latach 2011-2022

Rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Produkcja tarcicy iglastej w Unii Europejskiej (m3)	98 711 064	95 079 828	96 323 708	99 369 889	101 321 501	104 590 403	107 130 822	108 795 645	108 752 016	108 521 448	113 597 080	110 763 358
Produkcja tarcicy iglastej w Polsce (m3)	3 946 427	3 796 000	3 873 546	4 232 700	4 315 003	4 355 785	4 419 476	4 383 974	4 435 061	4 221 169	4 549 465	4 327 990

Wydajność produkcji w Polsce to niecałe 40% średniej wydajności w Unii Europejskiej!

2022	Produkcja	Zatrudnienie	Wydajność
Niemcy	25 000 000	30 491	820

Wydajność produkcji tarcicy iglastej w Polsce i Unii Europejskiej w latach 2011-2022

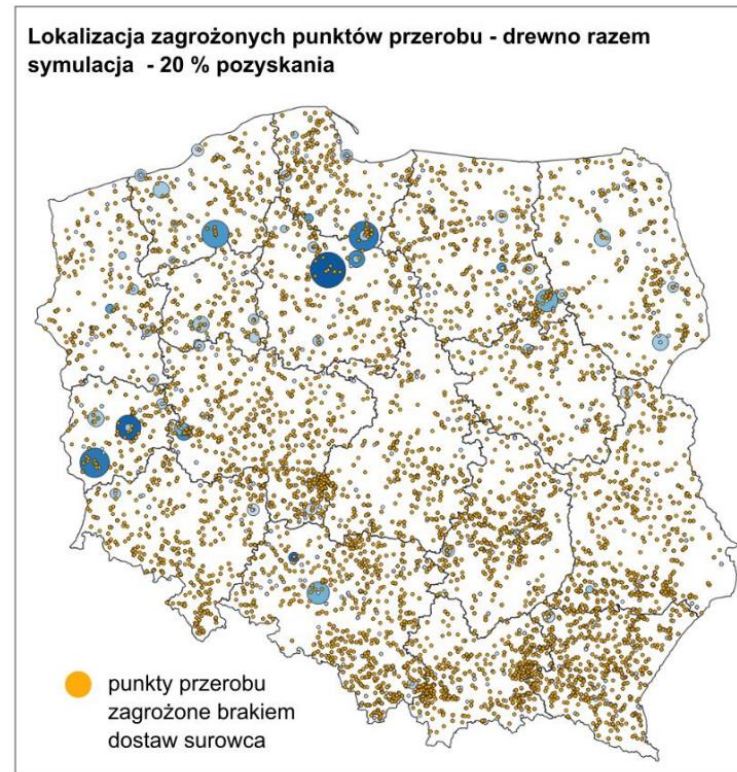
Wyzwanie logistyczno-surowcowe dla przemysłu drzewnego:

Jak pogodzić skrajnie różne koncepcje dla polskich lasów:

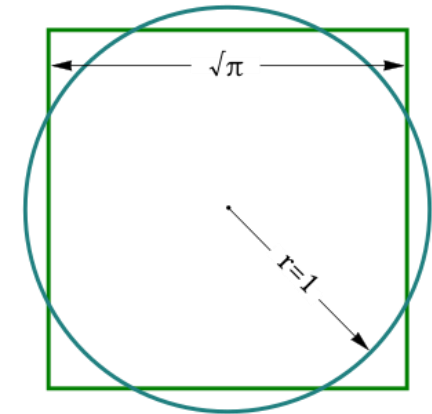
- inwestycje w przemysł drzewny, jego rozwój i wzrost wykorzystania drewna w dobie zmieniającego się klimatu,
- dążenie do wyłączenia kolejnych terenów ze zrównoważonej gospodarki leśnej,

Źródło:
Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Źródło: „Analiza wpływu ograniczenia pozyskania drewna w Lasach Państwowych na przemysł drzewny”, Biuro Marketingu DGLP

Leśno-drzewna kwadratura koła....

Dla wzmocnienia i rozwoju polskiego sektora drzewnego potrzeba długookresowej strategii i programu wsparcia:

- środki na mechanizację i robotyzację produkcji,
- stymulacja popytu wewnętrznego - budownictwo oparte o nowoczesne materiały budowlane oparte na drewnie i modernizacja istniejących budynków dla zwiększenia energooszczędności,
- program promocji polskiego sektora drzewnego na rynkach pozaeuropejskich,

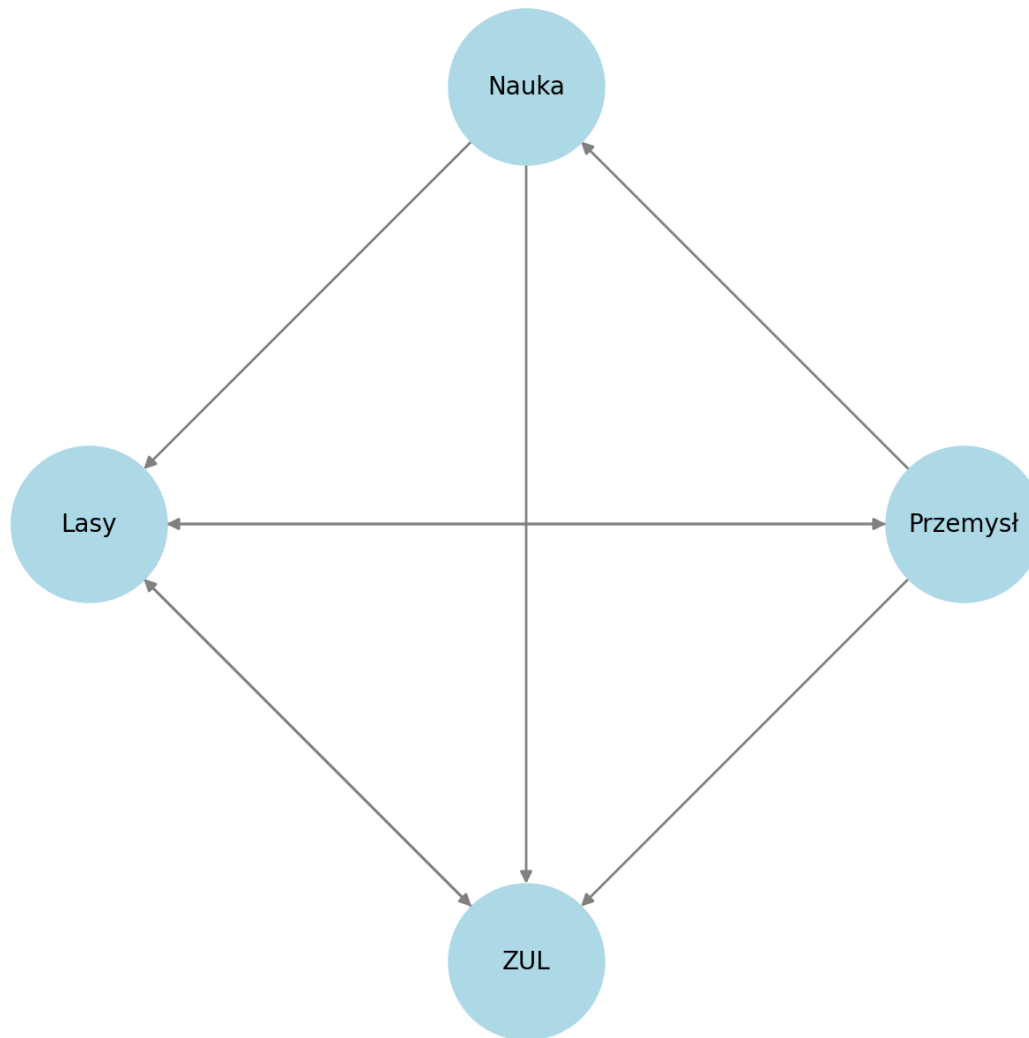
Kwestia dostępności surowca, kosztów jego zakupu i dostarczenia do zakładu:

Remedium na problemy z zaopatrzeniem zakładów drzewnych w surowiec - przy pełnej świadomości jego ograniczonej dostępności - nie jest wprowadzanie zmian, które w rzeczywistości prowadzą do wzrostu cen surowca (tzw. downsizing), czyli sztucznego przekwalifikowania drewna niższej jakości na droższe drewno wyższej jakości.

Kluczowe jest najpierw precyzyjne zdefiniowanie potrzeb przemysłu drzewnego odnośnie jakości, pomiarów, wymiarów, sposobu odbioru surowca. **Zmiany w organizacji sprzedaży drewna nie mogą pogarszać istniejących warunków ekonomicznych ani osłabiać pozycji firm. Powinny natomiast wspierać konkurencyjność polskiego przemysłu drzewnego, wykorzystując atut, jakim są Lasy Państwowe.**

Wszelkie zmiany muszą w pierwszej kolejności - i tutaj jest wyzwanie dla logistyki - dbać o zaopatrzenie firm lokalnych, aby ograniczyć koszty transportu i muszą być poprzedzone rzetelnymi analizami.

Jako sektor jesteśmy nierozdzielnie powiązani ze sobą i w obliczu nadchodzących zmian skazani na ścisłą współpracę. **Tylko wspólne działanie, oparte na synergii wiedzy, zasobów, technologii i zrozumieniu wzajemnych potrzeb, pozwoli na skuteczne dostosowanie się do nowych wyzwań i utrzymanie stabilności sektora leśno-drzewnego.**

Dziękuję

Rafał Gruszczyński, Ekspert Polskiej Izby Gospodarczej Przemysłu Drzewnego

Prezentację opracowało Biuro PIGPD przy wsparciu Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, wykorzystując dostępne analizy i dane.

